

Örnutodringen säsongen 1984 -

85

Gunnar Lignell

Säsongen 1984-85 var den tredje som åtlarna i Västmanland var anslutna till föreningen ÖRN-72. Föreningens syfte är att genom stödutfodring vintertid söka hjälpa de unga oerfarne örarna med födosöket och att erbjuda de äldre fåglarna en giftfri föda för att möjliggöra häckningsframgångar. Vidare syftar föreningen till att öka kunskaperna och förståelsen för rovfågelfaunan genom sitt informationsarbete. Huvuddelen av ÖRN-72:s mer än 40 åtlar är belägna i Västsverige. Åtlingen av örnar är just en sådan praktisk naturvårdsinsats som många kan engagera sig i. Glädjen av att ha regelbundna besök av örnar på sin utfodringsplats är lönen för all möda.

Nedanstående artikel sammanfattar resultaten från åtelverksamheten i Västmanland 1984-85, samt gör vissa tillbakablickar på föregående säsonger.

Åtlarna i Västmanland

Liksom föregående säsong bedrevs utfodringen på fem plater i landskapet.

Vintern var mycket svår för de som arbetade med åtlingen. Först kom en mycket blöt höst som efter nyår efterträdades av en mycket kall och snörik midvinter. Snön hindrade framkomligheten och gjorde att utfodringen fick avbrytas tidigare än normalt.

Åtlingen kunde bedrivas relativt ostört denna säsong. Omfattande störning förekom dock på Ramnäs-åteln och tidvis på Västerås-åteln.

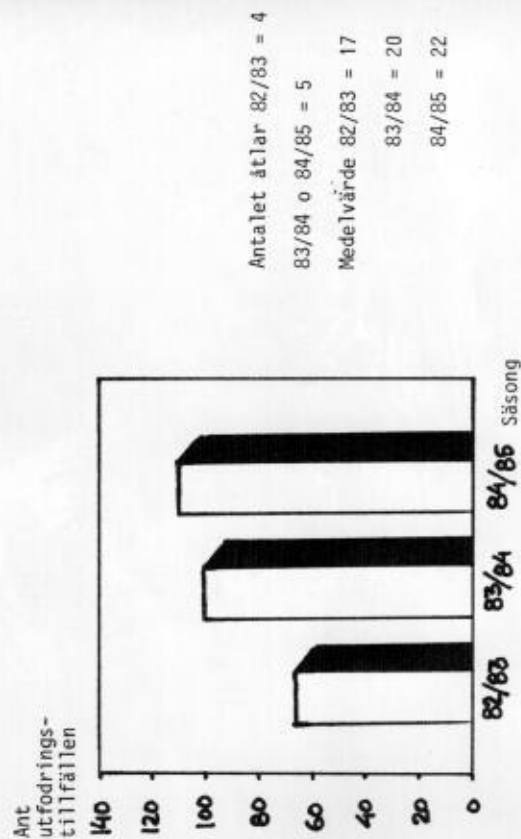
Arbetsinsats

Antalet utfodringstillfällen ökade denna säsong jämfört med den föregående. Ramnäs- och Västerås-åtlarna minskade dock antalet utfodringstillfällen huvudsakligen beroende på transportsvårigheter.

Utvecklingen av antalet utfodringstillfällen sedan 1982/83 framgår av figuren nedan.

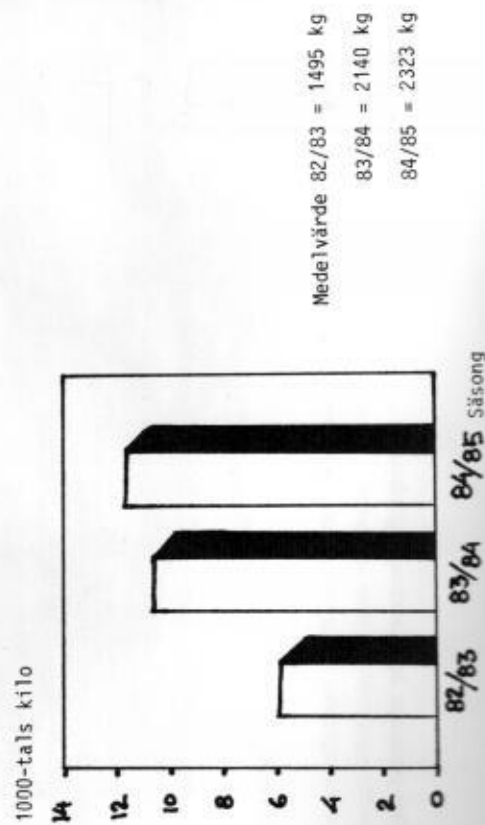
Fig. 1 Antal utfodringstillfällen. ÖRN-72:s Västmanlandsåtlar.

Mängden utlagt foder ökade med drygt 900 kg eller c:a 9 % jämfört med föregående säsong. Rammäs och Västerås minskar fodermängden ganska kraftigt.

Hur mängden utlagt foder utvecklats sedan 82/83 framgår av Figur 2 nedan.

Fig. 2 Utlagt foder, kilo. ÖRN-72:s Västmanlandsåtlar

Arbetsinsatsen under den senaste säsongen 84/85 framgår av tabellen nedan.

Tabell 1. Arbetsinsats säsongen 84/85 på ÖRN-72:s Västmanlandsåtlar

Ate1	Start tidpunkt	Avslutning	Ant utfodringstillfällen	Utlagt foder	Extra upphuggning
Norberg	1.12	15.3	11	1300	2
Fagersta	9.12	6.4	35	3565	0
Rammäs	2.11	3.3	16	1930	0
Västerås	11.11	24.2	15	1490	3
Köping	7.11	9.4	32	3330	0
Summa			109	11615	5

Observationer

Antalet observerade örnar har minskat sedan föregående säsong. Nedgången kan kanske delvis förklaras med att antalet observationstillfällen pga kylan inte varit lika många som tidigare. Minskningen är störst för antalet kungsörnar.

Observationerna från säsongen 84/85 visas i tabellen nedan

Tabell 2. Observationer säsongen 84/85 på ÖRN-72:s Västmanlandsåtlar

Ate1	Havsörn			Kungsörn			Duvhöök	Ornmvråk
	Ad	Subad	Juv	Ad	Subad	Juv		
Norberg	-	-	-	-	1	1	1	-
Fagersta	-	-	-	1	5	3	2	1
Rammäs	1	-	-	1	4	2	1	-
Västerås	2	1	-	1	1	1	2	-
Köping	3	1	1	-	1	-	3	-
Summa	6	2	1	3	12	7	9	1

Åteln i Norberg har haft sina första örnbbservationer. Vid Fagersta sågs en havsörn 2 ggr i närheten av åtelplatsen i december.

Utvecklingen av antalet observerade örnar på åtlarna framgår av tabell 3 nedan

Säsong	Havsörn		Kungsörn	
	Ad	Subad	Juv	Ad Subad Juv
82/83	4	4	-	7 10 9
83/84	5	3	2	11 9 8
84/85	6	2	1	3 12 7

Ekonomi

All utfodring av örnar sker som ideellt arbete av medlemmar i ornitologiska föreningar i landskapet. Fodret, huvudsakligen gris som ej kunnat gå till slakt fås gratis av lantbrukare. Den största kostnaden utgör fodertransporterna. Under säsongen 84/85 hade medel samlats in vilket möjliggjorde en ersättning av 8:-/mil för transporter.

Stöd och bidrag till utfodringen fås genom att sälja vykort, dekalter och brevmarken. Från Västmanlandsåtlarna redovisades 84/85 en försäljning på 883:-. De allra viktigaste bidragen är dock de som kan fås från organisationer, myndigheter, näringsliv m fl. Under säsongen 84/85 bidrog följande myndigheter/organisationer till att möjliggöra örnutodringen i landskapet:

Västerås kommun genom Årgsö-gruppen	2 000:-
Västmanlands Jägarförbund	500:-
Domäverket, Skinnkattebergs revir	500:-
Rehällarnas besparingsfond	1 000:-
Länsstyrelsen i Västmanland (Köpingsåteln)	1 568:-
Hällefors Biologiska Förening	500:-
Västmanlands Ornitologiska Förening	750:-

Inför den kommande utfodringssäsongen behövs stora som små bidrag. ÖRN-72:s insamlingskonto är pg 83 36 72-9. Alla bidrag går oavkortat till att möjliggöra utfodringen.

